

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

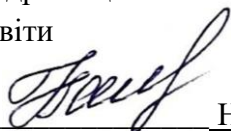

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Методика логопедичної корекції заїкання та порушень голосу
підготовки здобувачів бакалаврського рівня
денної та заочної форм здобуття освіти
освітньо-професійна програма Логопедія
спеціалізації / предметної спеціальності 016.01 Логопедія
спеціальності 016 Спеціальна освіта
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

ВИКЛАДАЧ: Апухтіна В.В., доктор філософії, ст. викладач кафедри соціальної педагогіки та спеціальної освіти

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри **соціальної педагогіки**
та спеціальної освіти

Протокол № 1 від “28” серпня 2024 р.
Завідувач кафедри соціальної педагогіки та
спеціальної освіти

_____
(підпис)   (ініціали, прізвище) **Н.В. Заверико**

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

_____
(підпис)   (ініціали, прізвище) **Соловійова Т.Г.**

2024 рік

Зв'язок з викладачем (викладачами):

Е-mail: va46cible@gmail.com

Сезн ЗНУ повідомлення: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15806>

Телефон: +380663570017

Інші засоби зв'язку: Viber, Telegram

Кафедра: соціальної педагогіки та спеціальної освіти, 8 корпус, ауд. 219

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Методика логопедичної корекції заїкання та порушень голосу» є забезпечення підготовки висококваліфікованих фахівців спеціальної освіти, здатних ефективно проводити діагностичну, корекційну та профілактичну роботу з особами різних вікових груп, що мають заїкання та порушення голосу. Це передбачає формування у студентів теоретичних знань щодо етіології, механізмів виникнення, симптоматики та класифікації заїкання й порушень голосу, оволодіння сучасними методиками та технологіями логопедичної корекції, а також розвиток практичних навичок їх впровадження у професійну діяльність логопеда.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	Вибіркова	
Семестр	8-й	8-й
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	90	
Лекційні заняття	20 год.	4 год.
Семінарські / Практичні / Лабораторні заняття	20 год.	4 год.
Самостійна робота	50 год.	82 год.
Консультації	Згідно з графіком консультацій	
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15806	

2. Методи, форми навчання та оцінювання

Методи навчання	Форми і методи оцінювання
Методи навчання: Лекції (у тому числі в умовах дистанційного навчання): проблемно-інформаційно-візуалізаційні; партнерська взаємодія, спрямована на спільний пошук логіки розв'язання проблеми, побудову загальної схеми її розв'язання (кумуляція ідей, гіпотез, засобів розв'язання) з метою обґрунтування доказових суджень, аргументів	Контрольні заходи: Поточний контроль: оцінювання усних і письмових відповідей (за результатами індивідуального, фронтального опитування, виконання тестів); творчих робіт у вигляді презентацій, різноманітних видів наочності. Модульний контроль: оцінювання результатів

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Силабус навчальної дисципліни

<p>щодо визначення нейрофізіологічного механізму порушення, використання прийомів критичного аналізу, порівняння патологічних проявів у контексті різних форм заїкання, порушень голосу.</p> <p>Семінарські заняття (у тому числі в умовах дистанційного навчання): семінари-дискусії, «мозковий штурм», візуалізація змісту предмету обговорення, ділова гра з елементами бліц-опитування, виконання письмового завдання на освітній платформі Moodle.</p> <p>Практичні заняття (у тому числі, в умовах дистанційного навчання): навчальні задачі (конкретні випадки діагностування і визначення стратегій подолання різних форм дизартрії та демонстрація відео з практичного досвіду викладача).</p> <p>Самостійна робота: репродуктивні (заповнення схем, таблиць, що вимагають осмислення, запам'ятовування і простого відтворення раніше отриманих знань), реконструктивні (доповнення лекцій викладача, складання планів, конспектів проаналізованих джерел з теми), евристичні (вирішення проблемних завдань, отримання нової інформації, її структурування і використання в нових ситуаціях) з використанням освітньої платформи Moodle.</p>	<p>виконання тестів.</p> <p>Підсумковий семестровий контроль – іспит.</p>
<p>Компетентності</p> <p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.</p> <p>СК-5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з порушеннями мовленнєвого розвитку, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.</p> <p>СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.</p> <p>СК-13. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.</p> <p>СК-19. Здатність до проектування індивідуальних траєкторій розвитку, соціальної адаптації та інтеграції осіб з порушеннями мовлення, відповідно до результатів психолого-педагогічної та логопедичної діагностики</p> <p>СК-20. Здатність доцільно добирати та застосовувати логопедичні технології для корекції мовленнєвого розвитку осіб з різними нозологіями з урахуванням соціально-педагогічного контексту.</p> <p>Результати навчання</p> <p>РН8. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку, діагностико-консультативну діяльність.</p> <p>РН10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.</p> <p>РН11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами, зокрема з порушеннями мовленнєвого розвитку.</p> <p>РН13. Володіти методиками сприяння соціальній адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.</p> <p>РН20. Застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.</p>	

3. Зміст навчальної дисципліни**Змістовий модуль 1. Основи вивчення феномену заїкання****Тема 1. Клініко-фізіологічна характеристика заїкання.**

Заїкання – це порушення темпу, ритму та плавності усного мовлення, зумовлене судомним станом м'язів артикуляційного апарату. Етіологія заїкання: певний вік дитини; стан центральної нервової системи дитини; індивідуальні особливості перебігу мовленнєвого онтогенезу; особливості формування функціональної асиметрії мозку; наявність психічної травматизації; генетичний чинник; статевий диморфізм. Загальна характеристика, причини виникнення заїкання: анатомо-фізіологічні причини; психічні та соціальні.

Тема 2. Науково-теоретичні основи дослідження проблеми заїкання.

Форми судомної активності м'язів мовленнєвого апарату: клонічна, тонічна, змішана. Ступінь прояву судомної активності м'язів мовленнєвого апарату: легка, середня, важка. Фізіологія заїкання. Центр Брока. Центр Верніке. Симптоматика заїкання. Дві групи симптомів заїкання: біологічні (фізіологічні); соціальні (психологічні). Мовленнєві судоми: тонічні та клонічні. Виділення м'язових судом за місцем їхньої переважної локалізації: артикуляційні, голосові, дихальні. Судоми дихального апарату: інспіраторні, експіраторні; судоми голосового апарату: лицьові, язикові, судоми м'якого піднебіння; зімкнена голосова судома; вокальна судома; тремтячий або поштовхоподібний, гортанний спазм. Феномен фіксованості на порушенні. Три ступеня хворобливої фіксації на своєму порушенні: нульовий, помірний та виражений. Логофобія – страх мовленнєвого спілкування з очікуванням мовленнєвих невдач.

Змістовий модуль 2. Клінічні та психологічні-педагогічні аспекти заїкання**Тема 3. Класифікація заїкання, клінічні та психологічні особливості осіб із заїканням.**

Поняття про невротичні і неврозоподібні стани. Визначення невротичної і неврозоподібної форм заїкуватості, їх характеристики: роль біологічних і психологічних факторів в етіопатогенезі невротичної форми заїкання; значення біологічного фактора в розвитку неврозоподібної форми заїкання; особливості анамнезу, що стосується моторного й мовленнєвого розвитку особи з різними формами заїкання; особливості динаміки двох форм заїкання; психолого-педагогічна характеристика осіб з невротичною та неврозоподібною формами заїкання. Три групи хворобливої фіксації на порушенні: нульова, помірна і висока. Вегетативні реакції заїкуватих у процесі мовлення: почервоніння обличчя і шиї, посилена пітливість, прискорене серцебиття та інші особливості загальної моторики при мовленні осіб із заїканням. Супутні рухи при мовленні: насильницькі і маскувальні, їхні розбіжності. Мовленнєві виверти, емболофразії. Характер особистісного реагування на заїкуватість. Біологічні і соціальні фактори ризику в розвитку заїкання. Роль спадковості, середовища, виховання. Психічні та соціальні наслідки заїкання.

Змістовий модуль 3. Методики обстеження, корекції та профілактики заїкання.**Тема 4. Клінічне і психолого-педагогічне обстеження осіб із заїканням.**

Збір анамнестичних даних: спадковість; вагітність і пологи у матері; період до 1 року; період дошкільного віку; мовний анамнез; умови виховання дитини; розвиток заїкання; психологічний клімат у родині, особливості взаємин; аналіз висновку фахівців. Обстеження мовної функції та мовлення: анатомічна будова органів артикуляції; характеристика органів артикуляції; характеристика звуковимови; лексика; граматичне оформлення мовлення; особливості мовленнєвої поведінки; темп мовлення; голос; дихання; вираження заїкання в різних видах мовлення. Результати обстеження (психолого-педагогічний висновок). Розвиток мовлення у дітей дошкільного віку із заїканням як методична проблема. Дві складові лікувально-педагогічного комплексу за характером його впливу: лікувально-оздоровча; корекційно-виховна. Лікувально-оздоровча; корекційно-виховна робота – складові частини єдиного комплексного медико-педагогічного впливу з корекції заїкання. Методики Н.Чевельової, Л.Крапівіної, С.Миронової та інші сучасні методики та технології у системі корекційної роботи з дітьми, що заїкаються. Роль психотерапії (її форми), логоритмічних і логопедичних занять при невротичній формі заїкання. Психолого-педагогічне обґрунтування принципів корекційної педагогічної роботи при неврозоподібному заїканні. Корекційні педагогічні заходи при неврозоподібній формі заїкання у дітей дошкільного віку, їхня відмінність від принципів реабілітації при невротичній формі

заїкання. Роль комплексного медико-педагогічного впливу в реабілітації хворих з неврозоподібною формою заїкання

Тема 5. Профілактика заїкання та комплексний лікувально-педагогічний підхід до подолання заїкання.

Три основні напрями у профілактиці заїкуватості: зокрема, запобігання виникненню заїкання (випадки раннього мовленнєвого розвитку; затримка мовленнєвого розвитку; сімейна ліворукість; наявність осіб із заїканням у родині; двомовність в умовах родини); хроніфікації і рецидиви заїкуватості (запобігання рецидивам заїкання: підготовка дитини до школи); порушенням соціальної адаптації. Принципи організації логопедичної роботи з особами із заїканням. Комплексний підхід до подолання заїкання. Сучасні методики подолання заїкання в дітей дошкільного віку. Терапевтичні засоби. Хірургічний метод. Психотерапевтичний вплив. Завдання та форми лікувально-оздоровчої роботи: лікувальні засоби: режим дня та раціональне харчування; лікувальна фізкультура й ритміка; медикаментозне лікування; психотерапія. Завдання та форми корекційно-виховної (логопедичної) роботи: завдання виховання навичок вільного, правильного мовлення; повільний темп загальних рухів дитини; мовленнєве дихання; завдання виховання гармонійно розвинутої особистості; форми логопедичної роботи; логопедичні заняття; організація самостійної роботи осіб із заїканням; використання в логопедичній роботі допомоги різних спеціалістів; консультативно-методична робота з батьками і педагогами дитини. Дидактичні основи логопедичних занять з особами із заїканням: індивідуальний підхід; систематичність і послідовність у роботі; свідомість і активність; наочність і технічні засоби навчання. Організація логопедичної допомоги в Україні. Схема логопедичної роботи з особами із заїканням в амбулаторних умовах: особливості роботи; підготовчий період; тренувальний період; закріплювальний період. Схема логопедичної роботи з особами із заїканням в умовах стаціонару: перший цикл; другий цикл; третій цикл. Різні методики логопедичних занять з особами із заїканням різного віку (Н.Власова, О.Рау, Н.Чевельова, С.Миронова, Г.Волкова).

Змістовий модуль 4. Порушення голосу: механізм, діагностика, корекція, профілактика

Тема 6. Історичний та сучасний аспекти проблеми порушення голосу.

Поняття про висоту, силу, тембр – об'єктивні характеристики голосу. Історія становлення фонопедії. Явища резонансу в голосовому апараті – виникнення повітряних коливань у лицьовій області, у трахеї, бронхах. Активізуюча роль верхніх резонаторів фонаторної функції голосових складок. Звуковий обсяг голосу, динамічний діапазон. Способи подачі голосу. Вікові особливості голосу. Розвиток голосу у дітей. Значення дихання в голосоутворенні: типи фізіологічного дихання – грудний, черевний, змішаний. Відмінність фонаційного дихання в кількості дихальних рухів у хвилину, тривалості видиху і самого способу дихання. Роль діафрагми при фонації. Розвиток і становлення голосу. Формування голосу в залежності від будівлі тіла, ендокринної і психічної сфери. Період мутації голосу у дітей – початкова, пікова і кінцева стадії. Зміни голосу в піковій стадії мутації. Ознаки тривалої і патологічної мутації – зміни висоти, падіння сили і порушення тембру голосу. Профілактична і корекційна робота логопеда в цей період. Значення праць вітчизняних та закордонних вчених Є.Малютіна, Л.Работнова, М.Фомічева, В.Єрмолаєва, Н.Гутцмана, І.Максимова, К.Вільсона для розвитку фоніатрії і вивчення фізіології голосу. Сучасний стан проблеми. Психічні та соціальні наслідки порушень голосу.

Тема 7. Класифікація порушень голосу та дослідження голосового апарату і голосової функції.

Виділення в основі класифікації етіології та патогенезу. Функціональні та органічні дисфонії. Причини функціональних порушень голосу: гіпотонусна дисфонія – зниження м'язового тону голосових зв'язок; гіпертонусна дисфонія – підвищення тону голосових м'язів; спастична дисфонія – нейродинамічний розлад фонації; фонастенія – типове професійне захворювання, яке зустрічається у людей голосомовних професій; мутаційна дисфонія – голос не відповідає віку і має високу тональність; функціональна афонія – відсутність звучного голосу, тоді як є гучний кашель і сміх. Органічні дисфонії: парези чи паралічі гортані – основні види моторних порушень (центральної та периферичної нейрогенної паралічі гортані); вузлики голосових складок; ларингіт (гострий, хронічний); поліпи (поліп голосової складки, рак голосової складки). Причини

органічних порушень голосу: посттравматичні; після перенесених інфекційних захворювань; невстановленої етіології.

Тема 8. Методика корекційної роботи при порушеннях голосу.

Фонопедія – педагогічний процес побудований на фізіології голосоутворення та з урахуванням загальнодидактичних та спеціальних принципів. Клінічне та логопедичне обстеження. Методи дослідження: клінічні, інструментальні, педагогічні спостереження. Ларингоскопічне дослідження гортані, визначення тону голосових складок, рухливості гортані, тривалості фонації. Глоттографія – аналіз якості змикання голосових складок за електричним сигналом. Завдання та етапи корекційної роботи при функціональних порушеннях голосу: раціональна психотерапія; постановка діафрагмального дихання та опори дихання; активізація нервово-м'язового апарату гортані спеціальними вправами; постановка голосу на зручній комфортній тональності; голосові вправи зі звуками [м], [н]; функціональні тренування для розвитку сили, висоти, тембру голосу. Відновлення голосу при парезах та паралічах гортані: медикаментозне лікування; дихальна гімнастика; голосові вправи, які будуються з урахуванням фіксації паретичної голосової складки. Корекційна робота після резекцій гортані: комплекс дихальної гімнастики (3-4 тижні); вправи «з губною гармошкою»; голосові вправи зі звуками [к], [т], [п] та зі звуком [м] (з нахиленою головою); вправи зі словами, фрази із звуками [к], [т], [п]; голосові вправи з йотованими та голосними звуками; вправи з ізольованими голосними звуками; вокальні вправи. Використання голосоутворюючих апаратів різних конструкцій. Значення педагогічного спостереження для діагностики голосових порушень. Добір мовленнєвого матеріалу для обстеження голосової функції.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
Лекція 1	Тема 1. Клініко-фізіологічна характеристика заїкання.	2	1	<i>Тиждень 1</i>
Практичне заняття 1	Практичне заняття 1	2		<i>Тиждень 1</i>
Лекція 2	Тема 2. Науково-теоретичні основи дослідження проблеми заїкання.	2	1	<i>Тиждень 2</i>
Практичне заняття 2	Практичне заняття 2	2		<i>Тиждень 2</i>
Лекція 3	Тема 3. Класифікація заїкання, клінічні та психологічні особливості осіб із заїканням.	2	1	<i>Тиждень 3</i>
Практичне заняття 3	Практичне заняття 3	2		<i>Тиждень 3</i>
Лекція 4	Тема 4. Клінічне і психолого-педагогічне обстеження осіб із заїканням.	2	1	<i>Тиждень 4</i>
Практичне заняття 4	Практичне заняття 4	2		<i>Тиждень 4</i>
Лекція 5	Тема 5. Профілактика заїкання та комплексний лікувально-педагогічний підхід до подолання заїкання.	2		<i>Тиждень 5</i>
Практичне заняття 5	Практичне заняття 5	2	1	<i>Тиждень 5</i>
Лекція 6	Тема 6. Профілактика заїкання та комплексний лікувально-педагогічний підхід до подолання заїкання.	2		<i>Тиждень 6</i>
Практичне заняття 6	Практичне заняття 6	2	1	<i>Тиждень 6</i>

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

Лекція 7	Тема 7. Історичний та сучасний аспекти проблеми порушення голосу.	2		<i>Тиждень 7</i>
Практичне заняття 7	Практичне заняття 7	2	1	<i>Тиждень 7</i>
Лекція 8	Тема 8. Класифікація порушень голосу та дослідження голосового апарату і голосової функції.	2		<i>Тиждень 8</i>
Практичне заняття 8	Практичне заняття 8	2	1	<i>Тиждень 8</i>
Лекція 9	Тема 9. Методика корекційної роботи при порушеннях голосу.	2		<i>Тиждень 9</i>
Практичне заняття 9	Практичне заняття 9	2	1	<i>Тиждень 9</i>
Лекція 10	Тема 10. Методика корекційної роботи при порушеннях голосу.	2		<i>Тиждень 10</i>
Практичне заняття 10	Практичне заняття 10	2	1	<i>Тиждень 10</i>

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/роботи	Вид поточного контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
Практичне заняття 1	Клініко-фізіологічна характеристика заїкання	Зміст: Онлайн-тест "Міфи і факти про заїкання" (із зворотнім зв'язком); Відеоаналіз мовлення осіб із заїканням; Робота в парах: обговорення факторів, що впливають на заїкання	Критерії оцінювання: <ul style="list-style-type: none"> Виконання тесту (1 бал) Якість аналізу відео (2 бали) Активність та змістовність в обговоренні (3 бали) 	6
Практичне заняття 2	Науково-теоретичні основи дослідження проблеми заїкання	Зміст: Інтерактивна мапа концепцій заїкання; Аналіз статті (на вибір із списку) та формування ключових тез; Мікродискусія в Zoom/чаті	Критерії оцінювання: <ul style="list-style-type: none"> Заповнена мапа (2 бали) Тези з аналізу статті (2 бали) Участь у дискусії (2 бали) 	6
Практичне заняття 3	Класифікація заїкання, клінічні та психологічні особливості	Зміст: Перегляд кейсів (описані ситуації); Онлайн-вікторина на класифікацію форм заїкання; Створення короткої таблиці: тип – симптоми – рекомендації	Критерії оцінювання: <ul style="list-style-type: none"> Вікторина (2 бали) Таблиця з відповідністю (3 бали) Робота з кейсами (1 бал) 	6
Практичне заняття 4	Психолого-педагогічне обстеження осіб із заїканням	Зміст: Розбір методик обстеження; Віртуальна гра: "Психолог-логопед" (імітація консультації); Заповнення шаблону протоколу обстеження	Критерії оцінювання: <ul style="list-style-type: none"> Робота в грі (2 бали) Заповнений шаблон (3 бали) Обґрунтування вибору методик (1 бал) 	6
Практичне заняття 5	Профілактика заїкання. Комплексний підхід	Зміст: Відео-розбір логопедичних профілактичних вправ; Створення короткого відео/аудіо із демонстрацією 1-2 вправ; Обговорення профілактичних стратегій	Критерії оцінювання: <ul style="list-style-type: none"> Власне відео/аудіо (3 бали) Опис стратегії профілактики (2 бали) Участь в обговоренні (1 бал) 	6
Практичне заняття 6	Профілактика заїкання (продовження)	Зміст: Створення постера/інфографіки для батьків; Презентація постера в групі (онлайн-захист); Обговорення помилок у профілактиці	Критерії оцінювання: <ul style="list-style-type: none"> Інфографіка (2 бали) Презентація (2 бали) Аргументованість у дискусії (2 бали) 	6
Практичне заняття 7	Історичні та сучасні аспекти порушення голосу	Зміст: Створення інтерактивної хронології (платформи типу TimelineJS); Відеообговорення: як змінились підходи; Коротке есе (100 слів): що найбільше вразило	Критерії оцінювання: <ul style="list-style-type: none"> Робота над хронологією (2 бали) Якість есе (2 бали) Внесок у відеообговорення (2 бали) 	6
Практичне заняття 8	Класифікація порушень голосу	Зміст: Онлайн-гра: "Вгадай тип порушення за симптомами"; Таблиця зі співставленням: симптоми – порушення – метод	Критерії оцінювання: <ul style="list-style-type: none"> Результат гри (2 бали) Таблиця (2 бали) Аналіз аудіо (2 бали) 	6

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

		дослідження; Аналіз прикладу голосової функції (аудіозапис)		
Практичне заняття 9	Методика корекційної роботи при порушеннях голосу	Зміст: Розробка міні-програми корекції (3 етапи, 15 хв загалом); Відео з демонстрацією однієї вправи; Самооцінка та взаємооцінка	Критерії оцінювання: <ul style="list-style-type: none"> Програма корекції (2 бали) Демонстрація вправи (2 бали) Самооцінка/взаємооцінка (2 бали) 	6
Практичне заняття 10	Методика корекційної роботи (продовження)	Зміст: Робота в групах: створення інтерактивного плану (PDF/Google Slides); Презентація плану (5 хвилин онлайн); Критичне обговорення: які методики є найефективнішими	Критерії оцінювання: <ul style="list-style-type: none"> План (2 бали) Презентація (2 бали) Обґрунтована участь в обговоренні (2 бали) 	6
Усього поточний контроль	10			60
Підсумковий контроль				
Іспит	Теоретичне завдання: тестування	Питання для підготовки надані на сторінці курсу в Мудл.	Тестування передбачає надання відповідей на 40 запитань. Кожна правильна відповідь оцінюється у 0,5 балів	20
	Практичне завдання	У практичному завданні студентам необхідно ознайомитись з 2 ситуаціями (порушення темпу та ритму мовлення, та порушенням голосу). Скласти орієнтовний план логопедичної корекції за напрямком, навести 1 приклад вправи за кожним напрямком.	Максимальна кількість балів – 20, які нараховуються за виконання таких частин роботи: Ситуація 1: Заїкання Діагностика (2 бали): Визначено та описано основні проблеми темпу та ритму мовлення. План логопедичної корекції (4 бали): Визначено основні фактори, що спричиняють порушення. Розроблено індивідуальний план корекційної роботи за напрямками. Приклад вправи (2 бали): Наведено конкретний інструктаж та опис проведення однієї вправи для кожного з напрямків корекції. Ситуація 2: Порушення голосу Діагностика (2 бали): Описано основні проблеми голосу пацієнта. План логопедичної корекції (4 бали):	20

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

			<p>Визначено фактори, що спричиняють порушення голосу.</p> <p>Розроблено індивідуальний план корекційної роботи з наступними напрямками: покращення тембру голосу, правильний голосовий режим, збереження голосового здоров'я.</p> <p>Приклад вправи (2 бали): Наведено конкретний інструктаж та опис проведення однієї вправи для кожного з напрямків корекції.</p> <p>Загальний опис та структура звіту (6 балів): Звіт оформлено відповідно до вимог.</p> <p>Виважено викладено інформацію щодо діагностики та плану корекції.</p> <p>Для кожної ситуації подано всі необхідні дані та приклади вправ.</p> <p>Креативність і оригінальність (2 бали): Студент продемонстрував креативний підхід у виборі та описі вправ.</p> <p>Виваженість та послідовність (2 бали): Звіт логічно та послідовно побудований.</p>	
Усього підсумковий контроль				40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національного шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

Рекомендована література

Основна література:

1. Гуцал Л., Миронова С. Корекція заїкання у молодших школярів. Київ : «Шкільний світ», 2010. 128с.
2. Іванова Т., Кваша Т. Корекція заїкання : навчальний посібник. Київ : Видавничий дім «Шкільний світ», 2015. 136 с.
3. Корекція заїкання у молодших школярів: навчально-методичний посібник / А.Й. Бєлая, Л.Ю. Коблик, О.Б. Мартишок; за ред. Н.С. Гаврилової. Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друк-Сервіс», 2014. 76 с.
4. Літовченко О. В. Заїкання у дітей: профілактика і корекція: навчальний посібник. Одеса : Видавництво ТОВ Лерадрук, 2021. 248 с.
5. Логопедія : підручник для студентів ВНЗ / за ред. Шеремет М.К. 2-ге вид., перероб. та допов. Київ : Слово, 2010. 672 с.
6. Рібцун Ю. В. Заїкання : підтримка дитини з особливими мовленнєвими потребами в освітньому середовищі : навч.-метод. посіб. Київ : ФОП Цибульська В. О., 2023. 272 с.
7. Рібцун Ю. В. Психолого-педагогічна підтримка дітей із заїканням в умовах війни : навч.-метод. посіб. Київ : ФОП Цибульська В. О., 2023. 132 с.
8. Теорія та практикум з логопедії : навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 016 «Спеціальна освіта» ОС «Бакалавр» / укладач Х. В. Барна. Ужгород : ЗІППО, 2021. 124 с.
9. Damico J. S., Müller N., Ball M. J. The handbook of language and speech disorders. Oxford : Wiley-Blackwell, 2010. 662 p.
10. Shipley K. G., McAfee J. G. Assessment in speech-language pathology : a resource manual. San Diego, CA : Plural Publishing, 2023. 738 p.
11. Tarkowski Z. A New Approach to Stuttering : Diagnosis and Therapy (Speech and Language Disorders). New York : Nova Science Pub Inc., 2018. 233 p.

Додаткова література:

1. Barbara H. Jacobson, Alex Johnson, Cynthia Grywalski, Alice Silbergleit, Gary Jacobson, and Michael S. Benninger. The Voice Handicap Index (VHI) : Development and Validation *American Journal of Speech-Language Pathology*. № 6(3). 1997. P. 66–70.
2. Büchel C., Sommer M. What causes stuttering? *PLoS biology*. 2004. Т. 2. №. 2. P. 0159-0163.
3. Campano M. et al. A review of voice disorders in school-aged children. *Journal of Voice*. 2023. Т. 37. №. 2. P. 301
4. Erika S Levy, Younghwa M Chang, KyungHae Hwang, Megan J McAuliffe. Perceptual and acoustic effects of dual-focus speech treatment in children with dysarthria. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*. American Speech-Language-Hearing Association, 2021. № 3 (3). P. 1–16.
5. Kozynets O. Technologies to overcome stuttering in the scientific heritage of rudolf krayevsky. *Distance Education in Ukraine : Innovative, Normative-Legal, Pedagogical Aspects*. 1 (2). 2023. P. 230–240.
6. Stephanie A Borrie, Kaitlin L Lansford. A Perceptual Learning Approach for Dysarthria Remediation: An Updated Review. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*. American Speech-Language-Hearing Association, 2021. № 64 (8). P. 3060–3073.
7. Hutchinson J. M. Diagnosis of fluency disorders. *Diagnosis in speech-language pathology*. 1983. P. 183–222.
8. Апухтіна В. В., Авраменко У. В., Соловійова Т. Г. Підготовка майбутніх логопедів до формування у батьків навички використання засобів підтримувальної комунікації (на прикладі класів, де навчаються учні із заїканням). *Педагогічні науки : теорія та практика*. 2023. С. 45–51.

9. Апухтіна В., Кочкіна І. І. Вплив сенсомоторної інтеграції на мовленнєву активність осіб із заїканням. *Сучасний стан та пріоритети модернізації науки, освіти та технологій: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції* (Біла Церква, 10 січня 2024 р.) Біла Церква : ЦФЕНД, 2024. Т. 1 С. 8-10. URL: https://drive.google.com/file/d/14D8YDPJCf619pEoynoL1_IcdyjTz4kWU/view.
10. Березан О. І. Неврологічні основи логопедії: навчальний посібник для студентів спеціальності 6.010100 «Корекційна освіта». Полтава : Друкарня ПП Ткалич А.М. 2008. 92 с.
11. Козинець О. В. Особливості психічного розвитку та емоційної сфери підлітків із заїканням. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Серія 19 : Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. 2012. Вип. 21. С. 377–380.
12. Козинець О., Кириленко О. Психологічні особливості дітей старшого дошкільного віку із заїканням. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Спеціальна психологія. 2013. С. 331–334.
13. Козинець О., Корнєв С. Клатеринг та заїкання : диференційні ознаки. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету*. Педагогічні науки. 2023. №. 3. С. 166–175.
14. Корнєв С. І., Козинець О. В. Погляди на природу заїкання в площині психосоматики. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. 2023. №. 44. С. 135–144.
15. Козинець О. В. Психологічна характеристика підлітків із заїканням. *Логопедія*. 2013. №. 3. С. 42–45.
16. Масляк В. В., Кондель В. М. Рання діагностика порушень голосу у педагогів. *Біологічні, медичні та науково-педагогічні аспекти здоров'я людини : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції / за заг. ред. проф. Пилипенка С.В.* Полтава : Астроя, 2018. С. 144–146.
17. Осадча Т. М., Руденко Л. М., Гавриленко Ю. В. Емоційний стан у підлітків з органічною патологією гортані. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. 2022. №. 42. С. 111–124.
18. Рібцун Ю. В. Психолого-педагогічний супровід дітей із заїканням. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2021. Т. 2. №. 79. С. 72–76.
19. Робочий зошит для практичних, семінарських занять та самостійної роботи з дисципліни «Невропатологія» / укладач: Л. І. Прокопенко. Харків, 2017. 60 с. URL: <http://195.140.227.163:8080/jspui/bitstream/12345678>
20. Ромась О. Ю. Методи відновлення голосу у хворих після часткових та тотальних резекцій гортані. *Дефектологія*. 2007. № 2. С. 39–42.
21. Ромась О. Ю. Алгоритм обстежень хворих з порушеннями голосу. *Логопедія*. 2011. № 1. С. 63–67.
22. Ромась О. Ю. Мутаційна дисфонія особливості етіології, перебігу та реабілітації. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Серія 19 : Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. 2012. Вип. 21. С. 232–235.
23. Ромась О. Типи порушень голосу у дітей – сучасний погляд. *Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка*. Серія : Соціально-педагогічна. 2012. Вип. 19(1). С. 406–414.
24. Ромась О. Ю. Характеристика голосової функції у хворих на рак гортані після реконструктивних втручань. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Серія 19 : Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. 2011. Вип. 17. С. 215–221.
25. Шеремет М. К., Ромась О. Ю. Проблема порушень голосу у осіб голосомовленнєвих професій. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 19 : Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. 2015. Вип. 30. С. 199–205.
26. Шеремет М. К., Ромась О. Ю. Раціональний підхід з відновлення голосової функції у хворих

Інформаційні джерела:

1. American Speech-Language-Hearing Association (ASHA). URL: <https://www.asha.org>
2. Fraser M. Self-therapy for the stutterer. URL: https://www.stutteringhelp.org/sites/default/files/Migrate/book0012_11th_ed.pdf
3. International Fluency Association. Офіційний сайт Міжнародної асоціації з плавності мовлення. URL: <https://www.theifa.org>
4. Manual therapy's internal impacts on laryngeal structures. URL: <https://youtu.be/XDU5W7rwm3s?si=tC3ncQGTWnSdxzAM>
5. National Stuttering Association. Портал підтримки людей із заїканням та фахівців. URL: <https://westutter.org>
6. Stuttering Foundation. The King's Speech: Beyond the Film. Аналітика кейсу короля Георга VI. URL: <https://www.stutteringhelp.org/king's-speech>
7. Stuttering Foundation. YouTube-канал: освітні відео про заїкання. URL: <https://www.youtube.com/user/stutteringfdn>
8. Stuttering Foundation. Освітній ресурс для людей із заїканням, батьків і фахівців. URL: <https://www.stutteringhelp.org>
9. StutterTalk. Подкаст про досвід життя із заїканням, терапію та актуальні теми. URL: <https://stuttertalk.com>
10. Voice Foundation. Фонд, присвячений дослідженням і реабілітації голосових порушень. URL: <https://voicefoundation.org>
11. Washington M. The Thing Is, I Stutter. Виступ на TEDx. URL: https://www.ted.com/talks/megan_washington_the_thing_is_i_stutter
12. Літовченко О. В. Патогенетичні механізми заїкання. URL: https://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2010/6_2010/28.pdf

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Оцінювання результатів самоосвіти

За наявності сертифікату (свідоцтва, програми тощо) про проходження онлайн-курсу, тренінгу, вебінару, курсу підвищення кваліфікації та ін. з тематики (однієї з тем, змістового модуля) навчальної дисципліни залежно від кількості прослуханих годин (здобутих кредитів) здобувачу може бути нараховано до 50 балів. Дотичність тематики, відповідність досягнутих результатів навчання та кількість додаткових балів визначається викладачем. Документи, що підтверджують участь здобувача у відповідних заходах, мають бути подані викладачу до початку сесії.

Політика академічної доброчесності

Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел. Будь-яка ідея, думка чи речення, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем.

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел:

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (опитувань, тестових робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle.

Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт, коди доступу до сесій у Zoom та ін. – регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам».

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**
Електронна адреса:
Гаряча лінія: Тел.

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):
<https://moodle.znu.edu.ua>

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Силабус навчальної дисципліни

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>